

Els Ponts del Diable de Catalunya i les seves llegendes

M'agrada Catalunya – CURIOSITATS - Publicat l'any 2019

Pont del Diable de Martorell

Arreu d'Europa hi ha infinitat de **Ponts del Diable**, tots envoltats de la mateixa llegenda amb petites variacions segons el país, la zona o l'època. **A Catalunya en tenim al voltant de 80** ponts que es poden catalogar d'aquesta manera, per això no és estrany que algú es preguntí si **el Diable és Català**.

Catalunya és terra de rius, rieres i torrents que cal travessar, només cal veure la preciosa ciutat de Girona, també coneguda com la ciutat dels quatre rius (Ter, Onyar, Güell i

Galligants). **La Llegenda del Pont del Diable** sorgeix de la necessitat de travessar els rius.

Totes les llegendes del Pont del Diable tenen unes característiques comunes independentment que cada pont tingui la seva particular. Sempre partim de la base que algú, normalment **una noia, un pastor o una velleta**, té la necessitat de **travessar el riu**, pel motiu que sigui, però sovint és **per anar a buscar aigua** a una font que hi ha a l'altre costat.

Normalment ho fan a través d'una **Palanca** de fusta, com la que hi havia a **Sant Andreu de la Barca** per travessar el Llobregat, però molts cops aquestes estructures quan venia una riuada una mica forta, l'aigua se les enduia riu avall.

La Palanca anys 20, passarel·la sobre el riu Llobregat a Sant Andreu de la Barca – Foto: Col·lecció de l'Arxiu Històric Municipal de Sant Andreu de la Barca.

Llavors **la noia, el pastor o la velleta exclamaven:**

“Al Diable em donaria per poder travessar el riu”.

I de sobte **apareix un cavaller, que no és altre que el Diable**, oferint-li **construir un pont en una sola nit a canvi de l'ànima d'algun mortal**.

El Diable vol complir el que ha promès i **es posa a treballar** per acabar-lo durant la nit, abans que surti el sol, però la noia, el pastor o la velleta s'adonen que si l'acaba, li hauran d'entregar una ànima i conscients del mal tracte que han fet, busquen solucions i en troben dues:

De matinada, quan encara és fosc, llencen una galleda d'aigua al corral de les gallines i **el gall comença a cantar, el Diable** quan el sent pensa que ja és de dia i **atura la feina** deixant el pont inacabat.

Si el **Diablo** acaba el pont, la primera ànima que el **travessarà serà la d'un animal**, normalment la noia, el pastor o la velleta envien un gat, una cabra, una llebre o un gos i així no hauran de sacrificar l'ànima d'un humà.

Pont del Diabale de Martorell

De tots els Ponts del Diabale que tenim a Catalunya potser el més conegut és el de Martorell que **travessa el Llobregat des de Martorell fins al terme de Castellbisbal**, segons el recull de **Joan Amades**, la llegenda diu:

"Hi havia una serventa que s'havia de passar gairebé tot el dia anant a cercar l'aigua a l'altra banda del riu en una fonteta. Un dia que el riu baixava molt ple, va dir que valdria més donar-se al dimoni que haver de fer tants viatges a la

font. A l' instant se li presentà un cavaller que li prometé fer-li un pont en una sola nit a canvi de la seva ànima. La serventa va acceptar. El diable, car no era altre el cavaller, es posà tot seguit a treballar amb tota fúria. Només hi mancava una pedra. La matinada s'acostava. En passar el diable per davant de Can Cortès, el gall d'aquesta casa es posà a cantar anunciant el dia. El diable, que només pot treballar durant les hores de la fosca, en sentir cantar el gall cregué que ja era de dia. No havent tingut temps d'acabar el pont, deixà caure amb ràbia la pedra a terra, i quedà dreta, tal com encara avui es troba, i enfonsada set canes" (Recull de Joan Amades 1890-1959).

Aqüeducte de les Ferreres o Pont del Diable de Tarragona

Aqüeducte de les Ferreres – Pont del Diable de Tarragona

Un altre Pont del Diable és l'**Aqüeducte de les Ferreres de la Imperial Tàrraco**, construït al segle I per subministrar l'aigua del riu Francolí a la ciutat de Tarragona. Com tot Pont del Diable **té la seva pròpia llegenda.**

El governador de Tàrraco va manar a Octavi construir un pont per fer passar l'aigua des del riu Francolí fins a la ciutat. Octavi ordenava com s'havien de posar les pedres per aixecar el pont, però un dia quan ja quasi estaven acabades les dues rengleres d'arcades, va bufar un vent tan fort que va fer caure.

Octavi es va quedar molt preocupat i no veia la forma de fer un altre pont que resistís a les fortes ventoleres i molt enfadat va exclamar: "Només el dimoni pot fer un pont que duri mil anys".

De sobte se li apareix un dimoni vermell que li diu: "Aquesta mateixa nit construiré un pont que durarà més de mil anys, a canvi de l'ànima del primer que begui de l'aigua que passi pel pont".

L'endemà quan Octavi va veure el pont acabat va pensar en el tracte que havia fet amb el dimoni i es va posar molt trist, però un dels treballadors li va dir: "Mestre per què no feu beure al ruc?"

Dit i fet, van agafar un ruc que hi havia al camp i el van fer passar pel pont a veure aigua. Quan el dimoni es presenta a agafar l'ànima, Octavi li diu: "La paraula és la paraula, aquí teniu la vostra ànima".

El dimoni enfadat intenta ensorrar el pont, però no ho aconsegueix i fa la promesa que per aquest pont mai arribarà l'aigua a la ciutat. Diu la llegenda que des de llavors els

dimonis vigilan amagats al pont nit i dia perquè no passi l'aigua.

Aqüeducte de les Ferreres – Pont del Diable de Tarragona

No sabem la data exacta de **construcció**, però el més probable és que es fes a l'època de major esplendor de la Imperial Tàrraco, durant el mandat de l'emperador August (**63 aC a 14 dC**), o a la **primera meitat del segle I d. C.** El que sí que sabem és que **el dimoni va complir la seva promesa, fer un pont que durés més de mil anys.**

Pont del Diable de Cardona

El Pont del Diable de Cardona, sobre el riu Cardener, és una construcció del segle XV, encara que diuen que les pedres utilitzades en la seva construcció eren de l'època romana.

Diu la llegenda que tot va ser una aposta entre el maleït Diable i Sant Joan. Sovint, el Cardener portava força aigua i era molt perillós passar d'un costat a l'altre sense que el corrent s'emportés a algú riu avall.

A una banda del riu hi havia la Capella de Sant Joan on anaven els traginers des de l'altra costat del riu. El Diable i Sant Joan van fer una juguesca a veure qui aconseguia fer un pont en una sola nit, per fer més fàcil el viatge dels traginers.

El Diable i els seus dimonis es van posar mans a l'obra, però amb el que no comptaven és que a Sant Joan el van venir a

ajudar uns àngels i van acabar el seu pont abans que el seu, el Diable molt enfadat va abandonar la construcció i va marxar deixant-lo sense acabar. Encara es poden veure les seves restes al costat del Pont de Sant Joan.

Encara és costum que **els veïns de Cardona, per la revetlla de Sant Joan**, encenguin foc al seu damunt per commemorar la **victòria de Sant Joan davant el Diable**.

Catalunya al llarg de la seva història ha tingut i té molts Ponts del Diable, alguns encara els podem veure, altres només veiem les **Pedres Salvadores**, pedres que el Diable va abandonar quan el gall va cantar abans de fer-se de dia.

Podem anomenar uns quants, però segur que el Diable va fer molts més.

- Pont Major de **Sarrià de Ter**
- **Sarroca de Bellera**, damunt el barranc de Sant Genís o també conegut pel barranc del Diable
- Pont Trencat de **Montagut de Fluvià**.
- Pont del Diable de **Sant Marc**, construït l'any 1400 a prop de **Gironella** i enderrocat per fer una fàbrica
- Pont **d'Odèn** sobre la Ribera Salada
- Pont del Dimoni de **Maçanet de la Selva**
- Aqüeducte romà de Can Clua a **Pineda de Mar**
- Pont del Diable de **Ceret** sobre el riu Tec a la Catalunya Nord, Vallespir (França)
- Pont del Diable de **Maçanet de Cabrenys**
- Pont del Clop al **Solsonès**
- Capsacosta a la **Garrotxa**
- Pont del Diable de **Sant Hilari de Sacalm**
- Pont d'en Cabreta a **Campdevàrol**.

Pont del Diable de Ceret – Catalunya Nord

Podríem continuar anomenant més i més Ponts del maleït arquitecte senyor Diable, també conegut per un simple dimoniet, el constructor de ponts a canvi de l'ànima d'un mortal, podríem nomenar-ho patró dels enginyers i arquitectes.

I com a monument a qui tothom que passa no pot deixar de fer fotografies, tampoc estan exempts de polèmiques al voltant de l'actualitat. Ja fa uns mesos que a la muntanya del darrere el Pont del Diable de Martorell, a la dreta, vist des de la **Vila de Martorell, apareix pintada una gran bandera espanyola** i cada cop que l'esborren no triga a tornar a aparèixer, **serà el Diable, que continua treballant a les nits?**

Pont del Diable de Martorell